

Arnold Molenaar - bescheiden, maar wezenlijk creatief

Vele duizenden tekeningen, affiches, schilderijen en ontwerpen liet de Baarnse kunstenaar, illustrator en reclame-ontwerper Arnold Molenaar (1904-1981) na zijn dood na. Het meeste daarvan is in de loop van zijn levensjaren onder de ogen van een miljoenenpubliek gekomen. Via de krant, boeken, tijdschriften, of in advertenties, meestal zonder dat de lezer er zich bij afvroeg wie precies de maker was. Alleen zijn spotprenten leverden hem een zekere landelijke bekendheid op. Over Molenaars schilderkunst schreef Koos van Doorne, vriend en chef kunstredactie van Trouw: 'Hij was misschien de laatste fauvist die Nederland gekend heeft.' Molenaar was in staat om in een paar krachtige, kleurrijke streken een heel landschap of dorp neer te zetten. De illustraties die Molenaar maakte bestonden onder meer uit een dagelijkse spotprent in Trouw. Maar hij maakte ook talloze andere tekeningen voor kranten, tijdschriften en boeken. Vele fraaie affiches - waarvoor opnieuw belangstelling bestaat - kwamen uit zijn handen, zoals voor Hevea en De Vries Robbé. Bekroond werd het affiche dat Molenaar in 1937 ontwierp voor de verffabriek Teo. Molenaar maakte als vaste en later freelance medewerker van het reclamebureau Prad reclames voor onder meer Caballero, Ceta Bever, Haust, Albert Heijn en Boek en Plaat. Arnoldus Josephus Molenaar ('Nol') werd op 17 juli 1904 geboren in Sneek. In 1908 verhuisde het gezin naar Lochem. Na zes jaar keerde zijn moeder, die intussen weduwe was geworden, terug naar Sneek. Zij overleed op 15 mei 1915, zodat de kinderen, Arnold, zijn zusje Cornelia en broer Bernardus Jan, werden ondergebracht bij kleermaker Stoelinga in Sneek. In 1922 verhuisde Molenaar naar Groningen en in die stad bleef hij tot 1928 op verschillende adressen wonen. In 1927 trouwde Arnold Molenaar met Lien Ferwerda in Groningen. Ongeveer een jaar later verhuisden de Molenaars naar Amsterdam waar ze tot oktober 1935 bleven wonen. Daarna werd Baarn hun uiteindelijke woonplaats.

De Groningse kunstschilder, graficus en beeldhouwer Jan Wiegers (1893-1959) was in 1920 onder de indruk geraakt van het Duitse expressionisme. Hij bracht dit over aan zijn vrienden van De Ploeg, de op 14 juni 1918 opgerichte vereniging van Groningse kunstschilders. Molenaar wilde ook graag lid worden van De Ploeg. Op 18 september 1925 werd hij na ballotage werkend lid, waarna hij deelnam aan een Ploeg-tentoonstelling. In die tijd tekende Molenaar portretten van de Ploeg-leden Henk Melgers, Jan van der Zee en Jan Wiegers. De verwantschap van Molenaar met de Groningse groep is enigszins zichtbaar in zijn schilderijen, maar is veel duidelijker te zien in zijn illustraties. Vanaf de verhuizing van het echtpaar Molenaar naar de hoofdstad was het contact met de kunstenaarsvereniging goeddeels voorbij. Het had maar twee jaar geduurd.

Molenaar was in de oorlog ondergedoken op een schip in de omgeving van Eemnes. Van 1945 tot 1951 werkte Arnold Molenaar fulltime voor Prad. In december 1951 begon hij zijn eigen 'Bureau Voor Illustratie en Reclame' in Baarn. Over voldoende werk had Molenaar echter niet te klagen. Zijn ontwerpen en illustraties voor reclamewereld zorgden niet alleen voor de nodige inkomsten, maar verschaften hem bovendien veel genoegen. De werkzaamheden gaven hem voldoende mogelijkheden om naar eigen zeggen 'wezenlijk creatief' te zijn. 's Avonds, in zijn atelier, schilderde en tekende hij modellen met zijn Baarnse vrienden. Op 10 juni 1981 overleed Arnold Molenaar, op 76-jarige leeftijd, in het Baarnse ziekenhuis. In 2007 verscheen het boek *Zwerven in de wereld van het denken; de verborgen kunst van Arnold Molenaar*, waarin niet alleen Molenaars schilderijen en grafiek, maar ook zijn reclamewerk, strips, spotprenten en boekomslagen aan de orde komen.

Arnold Molenaar - modest, but really creative

Following his death, the Baarn artist, illustrator and advert designer Arnold Molenaar (1904-1981) left behind thousands of drawings, posters, paintings and designs. During his lifetime, most of these were seen by millions of people; via newspapers, books or in magazines and adverts, generally without the reader asking who exactly the artist was. Only his satirical cartoons gave him some national fame. With respect to Molenaar's paintings, Koos van Doorne, friend and Principal Art Editor of Trouw wrote: 'He was perhaps the last fauvist known by the Netherlands.' Using a few powerful, colourful strokes, Molenaar was able to depict a whole landscape or village. Among other things, the illustrations Molenaar made included a daily cartoon in Trouw. However, he also made innumerable other sketches for newspapers, magazines and books. Many beautiful posters - for which there is renewed interest - were created by him, such as Hevea and De Vries

Groningen, ca. 1925, in his studio

Robbé. His crowning glory was the poster Molenaar designed for the paint manufacturer Teo in 1937. As permanent employee of the Prad Advertising Agency and later as Freelancer, Molenaar created adverts for e.g. Caballero, Ceta Bever, Haust, Albert Heijn and Boek en Plaat. Arnoldus Josephus Molenaar ('Nol') was born in Sneek on 17 July 1904. In 1908, he moved with his family to Lochem. After six years, his mother, who meanwhile had been widowed, returned to Sneek. She died on 15 May 1915, so the children, Arnold, his sister Cornelia and brother Bernardus Jan, were looked after by dressmaker Stoelinga in Sneek. In 1922, Molenaar moved to Groningen where he lived at various addresses in the city until 1928. Arnold Molenaar married Lien Ferwerda in Groningen in 1927, and approximately one year later, the Molenaars moved to Amsterdam where they stayed until October 1935. Thereafter, Baarn became their final place of residence.

In 1920, the Groningen painter, graphic artist and sculptor Jan Wiegers (1893-1959) was impressed by the German expressionism. He thereby inspired his friend De Ploeg, who set up the Society of Groningen Painters on 14 June 1918. Molenaar also wanted to become a member of De Ploeg. Following a ballot, he became a working member on 18 September 1925, after which he took part in one of Ploeg's exhibitions. At that time, Molenaar drew portraits of Ploeg members Henk Melgers, Jan van der Zee and Jan Wiegers. The relationship that Molenaar had with the Groningen group can be seen, to some extent, in his paintings but it is clearer in his illustrations. From the time that the Molenaars moved to the city, the contact with the painters' society was predominantly over; it had only lasted two years.

Baarn, ca. 1975, in his studio

During the war, Molenaar took refuge on a ship in the vicinity of Eemnes. From 1945 to 1951, Arnold Molenaar worked full-time for Prad. In December 1951, he began his own 'Bureau Voor Illustratie en Reclame' (Illustration & Advertising Agency) in Baarn. Molenaar could not complain about not having enough work. His designs and illustrations for the advertising world not only provided him with the necessary income, but also gave him a lot of satisfaction. These activities gave him the opportunity, as he said himself, to be 'really creative'. In the evenings in his studio, he drew and painted models together with his friends from Baarn. Arnold Molenaar died at the age of 76 in the Baarn Hospital on 10 June 1981. In 2007, the book *Zwerven in de wereld van het denken; de verborgen kunst van Arnold Molenaar* (Wandering through a world of thought; the hidden art of Arnold Molenaar), was published, which illustrates not only Molenaar's paintings and graphics but also his advertising work, strips, satirical cartoons and book covers.